

Maloúpský občasník

č. 5/2008

Pohled na nejvyšší a nejmalebnější místo Malé Úpy

Úvodem

A je po volbách. Stejně jak s jarem přichází změna každým rokem, v Malé Úpě nastala ještě jedna. A možná cítíte i Vy, že se u nás volněji dýchá. Konečně se začíná pracovat na věcech, které po léta ležely ladem. Některé věci půjde spravit dříve, jiné trochu později. Jsou i oblasti, kde to půjde hůře. A to jsou mezilidské vztahy, vztahy mezi námi. Ale půjde to, chce to začít u sebe, usmívat se kolem, kde to půjde, pomoci, zkrátka zkusit myslet i na druhé.

Za Sdružení Pro Malou Úpu

Zuzana Semerádová

Eva Havelková

Karel Engliš

Obsah

- Co se děje
- Plánované akce
- Rozhovor s osobností (Pavel Klimeš)

1. Co se děje

Krátké ohlédnutí za volbami

Ač jsme se domnívali, že v obci bude více lidí přející si změnu, výsledek nebyl nijak přesvědčivý. Byl způsoben také tím, že v naší obci existovalo 5 kandidátek, z nichž 1 do voleb vůbec nešla a 3 mezi sebou bojovaly o voliče. Variant jak dál nebylo mnoho, ku prospěchu všech se nakonec utvořilo koaliční uskupení *Pro Malou Úpu, Budoucnost, Za jednotnou Malou Úpu*. Přestože je zastupitelstvo opět v nestabilním poměru 7 zastupitelů, pevně věříme, že se nebudou muset mimořádné volby znovu opakovat.

Jak jistě víte, vítězné koaliční uskupení se shodlo a podepsalo Koaliční prohlášení, které bylo přečteno na ustavující schůzi zastupitelstva. Toto prohlášení vyjadřovalo vidění budoucnosti Malé Úpy očima všech tří kandidátek. Ačkoliv se zřejmě nepodaří dosáhnout všech cílů, alespoň za naše sdružení se budeme snažit a usilovat o prosazení co nejvíce důležitých bodů programu. A po pár měsících můžeme říci, že to není jednoduché!

Máme za sebou půl roku fungování nového zastupitelstva...

Přestože bylo naší snahou řešit současné a budoucí problémy obce, skutečností je, že zastupitelstvo bylo nuceno se zabývat převážně minulostí a hasit požáry v minulosti založené. Začalo to bezprecedentním a neseriózním způsobem předání úřadu, kdy starostu přivedli do neuvěřitelného nepořádku a se slovy „Tak si to převezměte“ bývalý starosta odešel. Tento nepořádek **ve všem** se dává dohromady do dneška. Následovaly dvě kontroly hospodaření, na rok 2007 a na roky 2003-2006, které ukázaly na závažné nedostatky s hospodařením majetku obce. Malá Úpa s.r.o. je další černá díra, do které se zatím nepodařilo řádně nahlédnout. Do této chvíle musela obec zaplatit dluhy a nedoplatky této společnosti ve výši cca 800 000 Kč.

Vrcholem všeho byl nález daňové kontroly z prosince 2007 (kontrola daně z příjmů obce za roky 2003-2006), o kterém současné zastupitelstvo nebylo informováno, a na základě něhož obec obdržela v červnu 2008 výměry na zaplacení téměř 1 mil Kč. Tyto platební výměry se však záhadným způsobem ztratily, teprve náhodou se o nich starosta dozvěděl v polovině srpna. Daňový nedoplatek se musel okamžitě zaplatit.

Takže vidíte, že díky „hospodaření“ minulého vedení je obec chudší o cca 2 mil Kč, se závažnými nálezy kontrol krajského úřadu a s vysokou pravděpodobností, že se další nemilá překvapení mohou objevit (nutno podotknout, že se zatím nikdo, ani kontrola z kraje, ani současné zastupitelstvo, detailně nezabýval jednotlivými transakcemi, investičními akcemi ap.).

Myslíte si, že je správné, aby se někdo takto staral o obecní majetek, tedy majetek náš všech?

Webová stránka www.malaupa.cz

Ti, co mají internet, si jistě všimli, že obec má novou internetovou stránku www.malaupa.cz. Byla vytvořena Lubošem Brátem z Pece pod Sněžkou a na její realizaci se podílel a podílil Karel Engliš. Nová stránka obsahuje jak informace pro turisty, tak i pro občany Malé Úpy. Cílem je mít stránku, která bude „žít“. Proto musí být stále aktuální, zásobená nejen informacemi pro turisty, ale i místními informacemi, co se kde děje zajímavého, kdo pořádá nějakou akci atd. Všichni místní podnikatelé prezentující své služby na internetu (penziony, boudy, chaty, restaurace, atd.) budou v letošním roce využívat služby internetu zdarma, a to hlavně proto, že někteří již platili za marketingové služby společnosti Malá Úpa s.r.o., někteří přispívali na neoficiální stránku Malé Úpy www.malaupa.com. Od roku 2009 bude obec účtovat měsíční/roční poplatek, který by měl pokrýt náklady na údržbu webové stránky.

Proto prosíme o posílání všech zajímavých informací, které by se na stránku mohly hodit, fotografií, starých pohlednic atd. na adresu webmaster@malaupa.cz a info@malaupa.cz, čím více se všichni budeme na obsahu stránek podílet, tím lépe. Pokud máte dotazy na starostu, můžete využít rubriky *Starosta odpovídá*.

Je třeba zdůraznit, že jediným cílem stránek je vhodně přilákat návštěvníky Malé Úpy a seriózně informovat občany o dění v obci. V žádném případě není cílem některé občany zvýhodňovat či nezvýhodňovat. Například se objevil dotaz týkající se řazení ubytovacích zařízení. Současný systém nám přijde nejvhodnější, funguje i v Peci – bez námitek. Samozřejmě bude stránka reagovat na požadavky a potřeby a systém řazení se může v budoucnu upravit. Vaše postřehy a poznámky jsou vítány!

Co se stane se stránkou www.malaupa.com? Protože jsme vždy chtěli, aby Malá Úpa měla pouze jednu stránku, je na místě, aby úlohu jedné oficiální stránky plnila stránka s koncovkou .cz. V současné době došlo k automatickému přesměrování na stránku www.malaupa.cz, o budoucnosti stránky s koncovkou .com budeme rozhodovat později, pravděpodobnou se zdá být varianta stránek zaměřujících se na turistiku rodin s dětmi v Malé Úpě.

Pohádková stezka aneb putování Malou Úpou za pohádkami Marie Kubátové

Vážení spoluobčané. Jak jste si již mnozí jistě všimli, zastavení pohádkové stezky jsou na svých místech a čekají na osazení tabulemi s textem jednotlivých pohádek. K tomuto výtisku přikládáme barevnou mapku s rozmístěním zastavení. Rádi bychom upozornili, že zastavení nemají za úkol zviditelnit jednotlivá ubytovací zařízení, ale Malou Úpu jako takovou a tím zvýšit její návštěvnost.

Jak vůbec nápad tuto stezku vybudovat vznikl? Vypráví autorka nápadu Zuzana Semerádová: „V Malé Úpě žijeme nyní sedmým rokem a za tu dobu se nám tento kout nadobro vryl do srdce. Je tu spousta krásných

míst, které stojí za návštěvu, poskytují nezapomenutelné zážitky z výhledů na nekonečné hory, lesy a louky. Jak jistě víte, motivovat děti k procházce přírodou je velmi těžké, proto jsem přemýšlela, jak všechna ta báječná místa rodičům s dětmi zatraktivnit a zpřístupnit. Po večerech jsem svým dětem četla pohádky a mezi nimi byly i Krkonošské pohádky od spisovatelky Marie Kubátové. A nápad byl na světě! Poslala jsem jí dopis, zda by souhlasila s umístěním svých pohádek v naší obci a okolí a ona sama byla touto myšlenkou nadšená.

Rozhodla jsem se tedy její krásné vyprávění o Krkonoších umístit do míst, o kterých psala a které má tak

ráda, a rodičům i dětem dát hravý cíl cesty a tím opět ukázat nezapomenutelnou krásu našich nejvyšších hor.“

Každé zastavení je sestaveno z čtyřbokého hranolu, na kterém je pohádka, přeložena do třech světových jazyků (Pl,Nj,Aj) a z herního prvku. Grafický návrh jednotlivých zastavení včetně jejich realizace měla na starosti společnost Tomovy parky a.s., která se tohoto úkolu velmi pěkně ujala a na celé akci také partnersky podílela.

V informačním centru rodiče budou moci za drobný poplatek získat brožurku s pohádkově malovanou mapkou a dalšími informacemi. Každé zastavení je opatřeno malým vylisovaným ornamentem. Po překreslení všech ornamentů do určených políček v brožurce čeká za statečné zdolání všech vytyčených bodů na poctivou odměnu – Maloúpský groš a certifikát (opět v informačním centru na Pomezních Boudách).

Z podstatné části byl projekt financován dotací z EU fondů, kterou získalo sdružení Pro kulturní a sportovní rozvoj obce Malá Úpa.

Oficiální zahájení pohádkového putování proběhne v sobotu 6. září 2008 v 10 hodin u prvního zastavení (u bowlingu). Po přípitku a přečtení jedné z pohádek bude následovat krátké vystoupení skupiny Trdlo.

Informační centrum

Informační centrum má na povel Marie Holomíčkové. Je hezké vidět, jak ji práce baví, jak dokáže s návštěvníky obce hovořit, poradit při výběru túry a pokud je potřeba, říci pár slov o historii Malé Úpy. Marie velmi úzce spolupracuje jak s informačními centry okolních obcí, tak i s naším nejbližším polským partnerem – obcí Kowary. Co se za posledních pár měsíců podařilo?

- Společně s obcí Malá Úpa se podařilo získat 3 dotace z EU fondů na: (i) Rozvoj běžeckých tratí (ii) Vybavení informačního centra (iii) propagační aktivity obce
- Konečně po letech byl vydán propagační leták Malé Úpy. Přestože nebylo příliš času na přípravu a leták je šit horkou jehlou, vše se stihlo a propagační leták je na světě.
- Byly vydány pohlednice s trojrozměrnou mapou Krkonoš a Malé Úpy.
- Informační centrum se podílelo na propagaci Krkonoš na akci v Praze.
- Informační centrum ve spolupráci se Zuzanou Semerádovou a Hankou Potůčkovou z Pomezní Boudy přihlásilo obec Malou Úpu do projektu Obec přátelská k rodině. V případě úspěšného umístění je možno získat dotaci až 500 000 Kč.

Kostel sv. Petra a Pavla – oprava hodin

Kostelík je symbolem Malé Úpy a je obdivován velkými či malými návštěvníky. Proto je smutné, že u něho nejdou hodiny.

Oslovili jsme opraváře věžních hodin. Unikátní hodinový strojek (dar císařovny Marie Anny z roku 1852) zřejmě nepůjde opravit. Bude se muset instalovat nový elektronický strojek s odbíjením celých hodin (jako v minulosti) s automatickým vypínáním na noc, chceme také nechat ciferník a ručičky zrestaurovat.

Chceme se pokusit získat finance buď přes EU dotaci nebo, pokud nevyjde, založit na podzim veřejnou sbírku a požádat o peněžní prostředky touto cestou. Cena opravy je cca 100 000 Kč. Věříme, že pokud veřejnou sbírku vyhlásíme, peníze seženeme.

2. Akce

Akce, které proběhly

2.6. (pondělí) - 16:00 - Mezinárodní den dětí v areálu školy ve znamení Ferdy Mravence a jeho kamarádů z Krakonošovy louky

7.6. (sobota) - 16:30 - varhanní koncert v kostelíčku sv. Petra a Pavla na Malé Úpě, hraje Jana Havlíčková

28.6. (sobota) - Maloúpský Jarmark

- dětský program
- hudební doprovod - Vlasta Španiel s hudební skupinou
- maňáskové divadlo pro děti
- skupina historického šermu - vystoupení mužoretů - recese na mažoretky
- jízda na koni

23.8. (sobota) - turnaj v nohejbalu

Akce, které jsou před námi

1.9.2008 (pondělí) – slavnostní zahájení nového školního roku

6.9.2008 (sobota) slavnostní zahájení Pohádkové stezky

pravidelné volejbalové úterky a čtvrtky u restaurace U Kostela – 16-20 hodin (podle světla)

3. Rozhovor s osobností (Pavel Klimeš)

Pavel Klimeš je první z osobností, které chceme v našem Občasníku pravidelně představovat. Pro Krkonoše a zejména naše okolí udělal více než kdokoliv z nás. Jeho pohled na Malou Úpu, její současnost i budoucnost jistě zaujme.

Co si představíte, když se řekne Malá Úpa a co se Vám na ni líbí? Pro mě to je především horská vesnice, kterých u nás mnoho není, snad možná ještě Paseky nad Jizerou. Malá Úpa je něco, co zbylo z původních Krkonoš. To je v Malé Úpě to nejcennější a na tom byste měli stavět vaši budoucnost. Malá Úpa je jedinečná především svými loukami. To je fenomén, který sem táhne lidi. Louky a rozptýlená architektura, to dělá Malou Úpu mimořádným místem. Ty louky musí zůstat!

Co se Vám naopak na Malé Úpě nelíbí? No, není toho moc, jsou to některé provozní věci, ale nic zásadního. Vadí mi, že se tam pořád hádáte. Je vás málo a měli byste držet pohromadě. Chybí mi jasné

vyjasnění toho, co chcete, jasná pravidla, na kterých se všichni shodnete a podle kterých se pojedje, ať je již u „vlády“ kdokoliv. A možná ještě mi vadí, že se na pozemcích nepasou zvířata.

Jaký máte názor na architekturu v Krkonoších. Je známo, že prosazujete sice kvalitní, ale přesto moderní architekturu, která možná na hory ani nepatří ... Protože našťestí na Malé Úpě neproběhl podobný neřízený rozvoj, jako v jiných krkonošských obcích, nabízí se u vás řešení, že by v oblasti Pomezních Bud a dalších bez problému přístupných míst mohlo dojít k určitému rozumnému rozvoji. Vše ostatní by mělo být udržované v měřítku a vycházet z původní architektury. Jako nejodvážnější odchýlení se od původní architektury považuji novou Rennerovku, jejíž rekonstrukce dopadla dobře, objemově, tvarově, hlásí se to k nové době, není to replika.

Dovoluji si tvrdit, že není možné, aby se v Krkonoších stavěly stejné domky jako v minulosti. Většinou to končí až trapně. Můj názor tedy je, že současná architektura do Malé Úpy patří. Záleží však na vás, jak ji budete regulovat. Velkoobjemové stavby nebo dokonce apartmánové byty na Malou Úpu nepatří. Musíte si hlídat objemy a umístění v terénu. Musíte stavět malé domy, u vás nemůžou být pětipatrové baráky.

Váš názor na apartmány je veřejně známý. Souhlasíte, že pokud někam rozhodně nepatří, potom je to právě Malá Úpa? Určitě. Neměli byste podlehnout tlaku developerských společností, kterým právě velké projekty vyhovují, protože jsou nejvíc ziskové. Co je však výsledkem? Prázdné byty, mrtvá obec.

Dnes máme bohaté zkušenosti z Krkonoš. Já tomu říkám čínský model. Obce jsou chudé a investoři toho využívají. Obec potřebuje peníze, prodá pozemky nebo se účastní na developerských projektech. Vtip je v tom, že se peníze utratí a najednou není co dalšího prodat, pozemky jsou pryč. Je to slepá ulička. To poučení z ostatních krkonošských obcí je jednoznačné. Proč prodávat pozemky na mrtvé věci? Není lepší počkat, až bude někdo z místních potřebovat si postavit stavení na bydlení?

Já se nyní pokouším zjistit, jak se s apartmánovým bydlením v minulosti vypořádali v Rakousku, konkrétně v Salcbursku a Tyrolsku. Tam podobné problémy řešili také a výsledkem bylo, že nyní existují velmi přísná omezení na zemské úrovni, to znamená, že i pokud by se starosta nějaké obce zbláznil a apartmány chtěl postavit, jednoduše to nejde. A proč se z toho nepoučit? My budeme tlačit na zastupitelstvo Horního Maršova, aby dalo do územního plánu zákaz stavby bytových domů, všech.

Jaký je největší architektonický skvost v Malé Úpě? Tak to je jednoznačně Maloúpský seníkový vikýř, to je to věc, kterou jste přispěli ke světovému architektonickému dědictví. Dnes existuje posledních 16 exemplářů. Bohužel se však stává, že někteří majitelé stavení tento unikát zboří (jako např. u domu v Dolní MÚ čp. 49).

Pokud je na domku zachovalý vikýř a k tomu ještě šindelová střecha, potom je to něco, co je možno turistům nabídnout, udělat kolem toho vycházkovou cestu, nějakou ceduli s povídáním. Má to historickou hodnotu a je třeba to lidem ukázat.

Jsou vlastně v Malé Úpě nějaké kulturní památky? Protože jsem se dříve o tuto oblast velmi zajímal, vím, že v Malé Úpě byl nejdříve chráněným objektem pouze kostel sv. Petra a Pavla a objekt HMÚ čp. 95 a DMÚ čp. 109, postupně jsem podával další žádosti a nakonec se do seznamu národních památek dostalo více stavení (pozn. red.: DMÚ čp. 28, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 48, 66, 69, 71, 84, 112, 124, HMÚ 46, přičemž čp. 30 – 38 + 124 jsou Šimovy chalupy). Právě Šimovy chalupy se do seznamu dostaly jako celek. Něco podobného by mohlo být i u Nových Domků, jenže majitelé maloúpské seníkové vikýře na všech objektech zničili.

Jaký máte názor na zřízení ekofarmy na Malé Úpě? Pokud by došlo k přirozenému vývoji, bylo by nyní v Malé Úpě přibližně 6 hospodářů, kteří by měli siláže na seno, hospodářské dvory. Louky stejně jako Sagasserova, Mohornova nebo Hoférova, by byly krásné, vysekané. Hospodáři by žili i z ekoturistiky. Takový přirozený vývoj byl v horách Itálie, Rakouska a Francie.

Samozřejmě díky přerušenému vývoji to nyní vypadá jinak. Ale přesto se domnívám, že 3-4 hospodáři by v Malé Úpě mohli být. Podívejte se na Šimralovu rodinu ve Velké Úpě na Předním, Prostředním a Zadním Výsluní, hospodáří tu na 115 hektarech. Nedělají to sice komerčně pro turisty, ale vdechli loukám život. Samotné louky jsou málo, musí na nich být život. A je jedno, co se na nich bude pást, zda kozy, krávy nebo ovce.

Ale souhlasím, není to jednoduché. Sosna bohužel skončil, což je velká škoda pro všechny, protože se stal cílem mnohých výletů. Přestože mu to finančně vycházelo dobře, proti byla rodina, která náročnou práci již dále nechtěla dělat. V Malé Úpě je příkladem Sigi Wondráček. U něho je znát, že je z původní rodiny. On má prostě pocit, že se to takto má dělat. A na těch pozemcích je to vidět. Pokud chcete mít na Malé Úpě ekofarmu, je jediné dobře, pokud o tento typ podnikání někdo projeví seriózní zájem. Ale není to jednoduché a zkušenosti ukazují, že jediné rodina může takovou farmu efektivně dlouhodobě provozovat.

Jste specialisti na vycházkové cesty, jsou v Malé Úpě ještě nějaké možnosti? Jenom stručně. Myslím, že by bylo dobře, aby lidi došli k Šimrovým chalupám, ty jsou nyní odtržené od turistů. Problém je v tom, že přes ně neprochází cesta. Lvíčák je naprosto unikátní, ale pochybuji, že by tam KRNAP dovolil vycházkovou cestu, přesto jsou ve Lvím dole dva vycházkové chodníky.

Také cítím, že je důležité lépe propojit Pec s Malou Úpou. Přestože tam je cesta, lidi tam bezpečně neprojdou a těžko se orientují. Cesta by měla vést klasicky od Kostela do Spálenáku a dále přes kopec do Pece. Pec připravuje další projekt, vyhledání turistických cílů, což jsou hlavně památky. My jsme vymysleli, že by se dělaly smaltové štíty ve tvaru obecního znaku, název památky a číslo památky a malinký znak obce. Tohle by mohlo pokračovat na Malou Úpu. V Peci k tomu chtějí vydat průvodce. Tenhle systém by šel rozšířit na celé údolí Úpy. Lidi mají rádi, když něco poznají. Dnes, když turisté vidí čtyřjazyčné smaltové tabule, spojí si je okamžitě s touto oblastí a vědí, že se na nich podílela hradní společnost Aichelburg, KRNAP a obec.

Patří cyklisti a Krkonoše? Přilákat cyklisty do naší oblasti a nabídnout jim vhodné trasy je důležité. Je hlavně třeba lépe vyznačit okruhy, které jsou rekreační cyklisti schopni zvládnout. Např. vyznačit trasu na Cestník, po Dlouhém hřebeni po rovince a zpět. Další unikátní okruh je okolo Rýchor. Přes Lysečiny do Antonálu, Sklenařovic, na Babí, sjedete do Žacléře na Parádu do Niedamirowa, z Parády do Albeřic, lesem do Suchého Dolu. Ten okruh je třeba dobře vyznačit.

Lví důl jako cyklostezka? Určitě by to bylo hezké, ale myslím, že KRNAP se bude bránit vyznačení. A určitě najdete i jiné. Nebo cyklistika na polské straně. Například cesta z Harrachova do Žacléře. Českou stranou to nejde kvůli 2. zóně, ale v Polsku je to nádherná cesta přes Drogu Sudetskou a Pod roglami.

V poslední době se v Krkonoších objevují naši sousedé, Poláci... Poláci začínají být pro region velmi důležití. Myslím, že se to výrazně podcenilo. Vidím to na nákladu Veselého výletu, v polštině je nyní okamžitě rozebrán. V Peci či Janských Lázních tvoří Poláci podstatnou část zimních hostů. Každý si musí najít takové hosty, kteří ho uspokojí a ke kterým si najde vztah. Všude jsou slušní a méně slušní lidé. Skutečností je, že polští turisté budou jezdit do Malé Úpy víc a víc a je třeba být na to připraven.

Jak vidíte sousedské vztahy mezi Malou Úpou a Horním Maršovem? Pro mě to je, ještě s Peci pod Sněžkou, jedna oblast, které se historicky říkalo Aupatal, tedy údolí Úpy, my můžeme říkat Horní Úpa. To je jedno území, správně rozdělené do tří obcí. Klíčová je doprava – propojení skibusy, železnice, chystá se prověření prodloužení železnice ze Svobody do Pece. A pak je prezentace celého území. Jestli tady vznikne prezentace tří obcí anebo celé oblasti Horní Úpa. My třeba potřebujeme udělat chodník z Maršova na Křižovatku. Ale Pec ho potřebuje udělat taky. To lepší řešení je připravit projekt dohromady. Proč to nevyřešit v rámci celého území?